

III Wojewódzkiego Konkursu o Kresach Wschodnich II RP

- wspomnienia, relacje, pamiętki

Po zakończeniu II wojny światowej z granic Polski zniknęły Kresy Wschodnie – tereny na których państwo polskie obecne było od ponad 600 lat. I dlatego nie możemy zapominać o pięknym wielowiekowym dorobku naszych rodaków zamieszkujących dawne wschodnie rubieże naszego kraju, pamiętajmy także o losach Polaków mieszkających na Kresach w okresie II Rzeczypospolitej Polskiej.

To ziemia, której mieszkańcy w XX wieku doświadczyli wielu dramatycznych przeżyć. Niektórzy z nich jeszcze żyją, także w województwie warmińsko – mazurskim, będąc ostatnim pokoleniem pamiętającym polskie Kresy – zmuszonym do dramatycznego wyboru - czy nadal trwać na ojczystej ziemi ale w granicach obcego, sowieckiego państwa – czy poddać się ekspatriacji i przybyć na przyznane Polsce ziemie zachodnie i północne – ale będące w granicach nowej, odradzającej się Ojczyzny? Wobec radzieckiego terroru i braku perspektyw na normalne życie w ZSSR większość Polaków wybrała wtedy powrót do kraju.

Polaków z rodowodem Kresowym jest coraz mniej, także na Warmii i Mazurach. Na naszych oczach odchodzą ostatni mieszkańcy dawnych polskich Kresów Wschodnich. Konkurs, który ogłaszamy jest właśnie po to, aby uratować choćby część owej zbiorowej pamięci narodowej obejmującej dawne Kresy. Zwracamy się do nauczycieli i uczniów szkół ponadpodstawowych województwa warmińsko – mazurskiego aby spróbowali uratować od zapomnienia jak najwięcej pojedynczych historii ludzi z Kresów, którzy jeszcze są i żyją obok Nas. Jakże często były to losy niezwykle dramatyczne i pełnie poświęcenia. Uratujmy je od zapomnienia.

Uwrażliwiamy uczniów na dawne i współczesny losy naszych rodaków mieszkających za obecną granicą wschodnią. Zapoznawajmy młodzież z historią Kresów Wschodnich II RP, kształtujmy w nich szacunek dla historii Polski i rozwijajmy w nich pasję badawczą, umiejętność zdobywania informacji o raz ich dokumentowania.

„ Naród, który traci pamięć przestaje być narodem.

**Staje się jedynie zbiorem ludzi czasowo zajmujących
dane terytorium”**

Józef Piłsudski

Organizator konkursu

1. Organizatorem „Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Kresach Wschodnich II RP – wspomnienia, relacje, pamiątki” są:
 - V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy w Olsztynie
 - Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie
 - Towarzystwo Przyjaciół Lwowa i Kresów Południowo – Wschodnich w Olsztynie
 - Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie
 - Instytut Historii UWM Olsztyn
2. O Patronat Honorowy nad imprezą zwróciliśmy się do:
 - Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego
 - Wojewody Warmińsko – Mazurskiego
 - Starosty Powiatu Olsztyńskiego
 - Prezydenta Miasta Olsztyna
3. Konkurs przeprowadzimy na zasadach zawartych w niniejszym regulaminie.
4. Przedmiotem konkursu jest:
 - zachowanie wspomnień rodzinnych osób pochodzących z Kresów Wschodnich,
 - wykonanie prezentacji pokazujących losy, historię i przeżycia osób przybyłych z Kresów Wschodnich,
 - opisanie relacji osób przybyłych z Kresów Wschodnich o ich przodkach, ale także o ich potomkach (a więc np. o dziadkach, o pradziadkach ale także o i ich dzieciach i wnukach),
 - zapoznanie się i wykorzystanie kopii pamiątek rodzinnych (zdjęć, dokumentów, drobnych pamiątek rzeczowych) pozostających w zbiorach prywatnych przesiedleńców z terenów Kresów Wschodnich. Opisanie tych materiałów z możliwością ewentualnego pozyskania w przyszłości na rzecz Archiwum Państwowego

5. Konkurs obejmuje dwa etapy:

Etap pierwszy – eliminacje uczestników na podstawie dostarczonych prac w terminie do 12 maja 2026 r. do sekretariatu V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy w Olsztynie, 10 – 685 Olsztyn, ul. I. Krasickiego 2 lub na adres email: sekretariat@lo5.olsztyn.eu

Etap drugi – finał konkursu w którym zostaną zaprezentowane trzy najlepsze prace konkursowe nadesłane w I etapie. O kolejności zajętych miejsc zadecyduje jury konkursu po prezentacjach trwających 10 – 15 minut.

Finał odbędzie się 29 maja 2026 r. w auli V LO w Olsztynie w godz. 12.00 – 14.30.

Na finał zostaną zaproszeni wszyscy uczestnicy konkursu i ich opiekunowie.

2

Cele konkursu

1. Uratowanie od zapomnienia losów, historii, przeżyć tych Polaków z Kresów Wschodnich, którzy jeszcze obok nas żyją i mogą tą bezcenną wiedzą z nami się podzielić.
2. Zapoznanie uczestników konkursu z historią Kresów Wschodnich z naciskiem na okres II Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Uwrażliwienie uczestników konkursu na dawne i obecne losy naszych rodaków mieszkających za obecną granicą wschodnią.
4. Rozwijanie pasji badawczej uczniów, kształtowanie w nich umiejętności zdobywania informacji oraz ich dokumentowania i opracowywania.
5. Uratowanie od zapomnienia pamiątek z Kresów Wschodnich.
6. Kształtowanie szacunku dla historii Polski i dorobku naszych przodków.

Warunki uczestnictwa w konkursie

1. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych województwa warmińsko – mazurskiego.
2. Uczestnik konkursu może złożyć tylko jedną pracę konkursową.
3. Pracę może wykonać jeden uczeń lub 2-osobowe zespoły uczniów.
4. Niedopuszczalne jest przysyłanie prac nieautorskich oraz plagiatów.
5. Do pacy konkursowej należy dołączyć Formularz Zgłoszeniowy (załącznik 1).
6. Do pracy należy dołączyć wymaganą zgodę i oświadczenie (załącznik 2).
7. Uczestnicy zobowiązani są do przesłania pracy konkursowej przesyłką pocztową lub dostarczenie jej osobiście do sekretariatu V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy w Olsztynie: 10 – 685 Olsztyn, ul. I. Krasickiego 2, z dopiskiem: „Praca na Wojewódzki Konkurs o Kresach Wschodnich II RP”
8. **Termin składania prac: do 12 maja 2026 r.**
9. Nadesłane prace konkursowe nie będą zwracane ich autorom.
10. Praca konkursowa powinna być dostarczona do organizatora w formie wydruku komputerowego lub przesłana na adres email: sekretariat@lo5.olsztyn.eu
11. Komisja Konkursowa wybierze ze wszystkich zgłoszonych prac trzy najlepsze jej zdaniem ale o tym, która z nich zajmie ostatecznie I, II czy III miejsce zadecyduje etap finałowy (29.05.2026 r.) – czyli prezentacja pracy dokonana przez autora albo autorów.
12. Czas przewidziany na prezentację pracy 10-15 minut. Im atrakcyjniejsza forma prezentacji, tym większe szanse na wygraną w konkursie.
13. O tym, czyja praca zajmie miejsca od I do III zadecyduje jury konkursu.
14. O najlepszych trzech pracach i wyróżnieniach uczestnicy konkursu oraz ich opiekunowie dowiedzą się do 20 maja 2025 r. Autorzy 3 najlepszych prac będą mieli co najmniej tydzień na przygotowanie do prezentacji swoich opracowań podczas finału konkursu i jego uroczystego zakończenia (29.05.2026 r.)
15. Komisja Konkursowa sporządzi protokół z przebiegu I II etapu konkursu

Prace konkursowe

1. Zagadnienia i tematyka prac konkursowych:
 - wspomnienia osób, które mieszkały na terenach Kresów Wschodnich II RP,
 - pamiętki o ludziach i po osobach mieszkających na Kresach Wschodnich IIRP,
 - opowieści osób z Kresów Wschodnich II RP o ich losach, historii ich życia, wybranych epizodach z ich życia, ich wspomnienia o rodzicach, dziadkach, rodzeństwie, krewnych, sąsiadach, ówczesnych wydarzeniach lokalnych,

- panujących zwyczajach, obyczajach, obrzędach, tradycjach,
- opis drogi emigracji z Kresów Wschodnich na Warmię i Mazury,
- opis pamiątki albo kilku pamiątek pochodzących z Kresów (zdjęcia, przedmioty – max 6 szt.)
- relacje potomków Kresowian.

2. Kryteria formalne:

- a) Teksty: rozmiar czcionki 14, styl normalny, format A-4, max liczba stron -12,
- b) Każda praca musi zawierać komentarz autora: krótka biografia osoby, której dotyczy opis oraz jej zdjęcie,
- c) Opis pamiątki powinien zawierać oprócz jej historii także zdjęcie z informacją gdzie i kiedy zostało wykonane,
- d) Jeżeli w pracy były wykorzystywane informacje z internetu, to należy podać ich Bibliografię.

5

Komisja Konkursowa

1. Konkurs przeprowadzi komisja konkursowa w składzie:

Dr Piotr Bojarski – przewodniczący komisji, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej, pracownik naukowy Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

Prof. Maria Korybut Marciniak – pracownik naukowy Instytutu Historii UWM w Olsztynie, autorka wielu prac naukowo – badawczych poświęconych Kresom Wschodnim.

Dr Marcelina Zaniewska – pracownik naukowy Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

Krzysztof Rutkowski – pomysłodawca i organizator konkursu, nauczyciel Edukacji dla bezpieczeństwa w V LO w Olsztynie.

2. Jury będzie oceniało prace według następujących kryteriów:

- zgodność pracy z tematem
- poprawność merytoryczna
- samodzielność i oryginalność pracy
- walory estetyczne
- prawidłowa selekcja materiału
- w etapie 2 – sposób prezentacji pracy

3. W sprawach spornych ostateczną decyzję podejmuje Przewodniczący

Komisji Konkursowej dr Piotr Bojarski

6

Ogłoszenie wyników konkursu

1. Przekazanie informacji o wynikach konkursu nastąpi do 20.05.2026 r.
2. Autorzy finałowych i wyróżnionych prac oraz ich opiekunowie, a także pozostali uczestnicy konkursu zostaną zaproszeni na uroczyste podsumowanie oraz zakończenie „Wojewódzkiego Konkursu o Kresach Wschodnich II RP – wspomnienia, relacje, pamiątki”, które odbędzie się 29 maja 2026 r. (środa) w auli V Liceum Ogólnokształcącym im. Wspólnej Europy w Olsztynie, ul. Krasickiego 2, w godz. 12.00 – 14.30.
3. Ogłoszenie ostatecznych wyników z grona trzech finalistów konkursu, nastąpi 29.05.2026 r., po obejrzeniu prezentacji trzech najlepszych prac.

7

Nagrody

1. Nagrody i wyróżnienia zostaną wręczone 29 maja 2026 r. (środa) podczas podsumowania i zakończenia Konkursu, które odbędzie się w V LO w Olsztynie.
2. **Za zajęcie I miejsca** przyznane zostanie jednorazowe stypendium naukowe w wysokości 700 zł, **za zajęcie II miejsca** – jednorazowe stypendium naukowe w wysokości 500 zł, **za III miejsce** – jednorazowe stypendium naukowe w wysokości 300 zł. Nie wykluczamy nagrody specjalnej i wyróżnień, wtedy uczestnicy takich prac otrzymają Karty Prezentowe i nagrody rzeczowe. Wszyscy uczestnicy Konkursu otrzymają dyplomy uczestnictwa w Konkursie a opiekunowie dyplomy i pamiątkowe książki.

8

Postanowienia końcowe

1. Regulamin konkursu jest dostępny na stronie internetowej V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy w Olsztynie
2. Przystępując do konkursu uczestnik potwierdza, że akceptuje niniejszy Regulamin i opisane w nim warunki uczestnictwa.
3. Uczestnik Konkursu przystępując do niego wyraża tym samym zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w celu związanym z realizacją Konkursu i sposobem ogłaszania wyników.
4. Przetwarzanie danych osobowych odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. Ustawą o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 roku (Dz.U. z 2019 roku poz. 1781), Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych

osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46,WE.

5. Każdy uczestnik Konkursu, nadsyłając pracę konkursową, przekazuje nieodpłatnie na rzecz organizatorów autorskie prawa majątkowe do pracy konkursowej (w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Organizatorzy mogą korzystać z całości lub fragmentów pracy konkursowej na wszystkich znanych polach eksploatacji na terenie Rzeczypospolitej i poza jej granicami.
6. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian treści niniejszego Regulaminu i aktualizacji jego brzmienia na swoich stronach internetowych

DYREKTOR SZKOŁY

Anna Struk